

Ocena osiągnięcia naukowego, stanowiącego podstawę postępowania habilitacyjnego oraz dorobku naukowego i działalności dydaktycznej i organizacyjnej dr. Łukasza Przybyłowicza, adiunkta w Instytucie Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Wstęp – sylwetka habilitanta

Dr Łukasz Przybyłowicz jest absolwentem Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, pracę magisterską obronił w 1994 roku na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi. Stopień doktora nauk biologicznych uzyskał w Instytucie Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w roku 2003 na podstawie rozprawy „Filogeneza Thyretini (Lepidoptera, Arctiidae, Syntominae) na poziomie rodzajów”. Od zatrudnienia w roku 1994 aż po dzień dzisiejszy pracuje w Instytucie Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk, obecnie na stanowisku adiunkta.

Dr Łukasz Przybyłowicz jest entomologiem, lepidopterologiem. Jego głównym obiektem zainteresowania są motyle niedźwiedziówki z rodziny Erebidae, podrodziny Arctiinae.

Ocena osiągnięcia naukowego przedłożonego w postępowaniu habilitacyjnym

Przedmiotem oceny jest spójny merytorycznie cykl pięciu oryginalnych publikacji w języku angielskim, pod wspólnym tytułem „Pozycja systematyczna i taksonomia podplemienia Thyretina w obrębie podrodziny Arctiinae (Lepidoptera: Noctuoidea)”.

Na cykl składają się:

A. monografia:

- Przybyłowicz Ł. 2009. Thyretini of Africa. An Illustrated Catalogue of the Thyretini (Lepidoptera: Arctiidae: Syntominae) of the Afrotropical Region. [w]: Entomonograph Series vol. 16. Apollo Books. Denmark, 170 pp.

B. oraz cztery artykuły naukowe:

- Przybyłowicz Ł. 2013. Review of subgenus *Compsochromia* Kiriakoff 1953 (Lepidoptera: Erebidae: Arctiinae, genus *Balacra*) with identification keys and description of a new species from Cameroon. Annales de la Société Entomologique de France 49(1): 53-60.

- Przybyłowicz Ł., Tarcz S. 2015. Strong sexual dimorphism unraveled by DNA analysis – towards a better understanding of *Pseudothyretes* classification (Lepidoptera: Erebidae: Arctiinae). *Zoological Journal of the Linnean Society* 173(1): 22-54.
- Przybyłowicz Ł., Ochse M. 2017. A new, peculiar genus and species of Thyretina (Erebidae: Arctiinae, Syntomini) and a review of African Syntomini bearing a pointed abdominal tuft. *Annals of the Entomological Society of America* 110(1): 104-112.
- Przybyłowicz Ł., Lees D.C., Zenker M.M., Wahlberg N. 2019. Molecular systematics of the arctiine tribe Syntomini (Lepidoptera, Erebidae). *Systematic Entomology* 44(3): 624-637. <https://doi.org/10.1111/syen.12343>

Dwie z tych pozycji, w tym monograficzna, są jednoautorskie, trzy kolejne mają od dwóch do czterech autorów. Łukasz Przybyłowicz jest w każdej z nich pierwszym autorem i ma przeważający wkład w ich powstanie. Sumaryczny Impact Factor dla cyklu publikacji, a właściwie dla czterech z nich wynosi 8,650 (a jeżeli uwzględnimy dla ostatniej publikacji dane z roku 2018 – 8,140), sumaryczna liczba punktów MNiSW – 150.

Cykl otwierają i zamykają dwie publikacje kluczowe, dotyczące całej grupy – monograficzny katalog gatunków i podsumowująca wizja taksonomiczno-filogenetyczna. Kolejność opracowań – rozpoczęcie od syntezy, a następnie zejście do poziomu niższych jednostek taksonomicznych – może wydawać się zaskakująca. W tym przypadku była ona jednak trafna, bowiem rewidujący katalog był swego rodzaju „wyjściem z chaosu” – niezbędnym rozwiązaniem części problemów taksonomicznych i uporządkowaniem wiedzy. Tak naprawdę jest on czymś daleko więcej niż katalogiem – raczej rezultatem pierwszej dogłębnej rewizji, bagatela, 332 taksonów rangi gatunkowej, w wyniku której ponad jedną trzecią uznano za synonimy, z których ponad 60 po raz pierwszy. W oparciu o oryginalne badania, autor dokonał tu pierwszego solidnie przygotowanego, ujednoczonego podziału gatunków na rodzaje, w wyniku którego szereg dotychczasowych nazw rodzajowych uznano również za synonimiczne, a kilka rodzajów przeniesiono do innych jednostek taksonomicznych. Za podstawę tej rewizji posłużyła mrówcza praca analityczna, obejmująca całą literaturę i wszystkie podstawowe kolekcje grupujące typy gatunkowe. Efekt tego ogromu pracy był bardzo istotny na różnych poziomach. Powstała bardzo bogata informacyjnie i ilustracyjnie synteza, warto tu chociażby wspomnieć o blisko dwustu ilustracjach typów i po raz pierwszy zamieszczonych ponad stu osiemdziesięciu ilustracjach aparatów rozrodczych. Co jednak najistotniejsze, powstało wiarygodne i spójne merytorycznie kompendium wyjściowe, otwierające dalsze perspektywy badawcze.

Tym tropem podążył dalej dr Łukasz Przybyłowicz, przeprowadzając kolejne rewizje tych taksonów niższego szczebla, które po wstępnej analizie jawiły się jako wyjątkowo niejasne i kontrowersyjne, przy tym ubogie materiałowo. W rezultacie zgromadzenia nowych materiałów

i przeprowadzenia nowych analiz, w tym także na poziomie molekularnym, wyjaśniono liczne niejasności, zrewidowano dotąd znane taksony i opisano nowe gatunki. Nową wizję taksonomiczną trzech rodzajów przedstawiono w trzech kolejnych publikacjach składających się na osiągnięcie.

Duży przyrost podstawowych danych, w tym nowego materiału zgromadzonego podczas wypraw terenowych, oraz informacji z przeprowadzanych analiz, doprowadził do powstania publikacji podsumowującej, zamykającej cykl. Przedstawia ona filogenetyczną wizję systematyki nie tylko badanej wcześniej grupy, ale całego plemienia Syntomini w oparciu o bardzo solidne kryteria molekularne; dość powiedzieć, że badaniami objęto 8 genów, 91 gatunków i 39 rodzajów – a więc większość rodzajów i niemal wszystkie główne regiony geograficzne. Synteza ta przyniosła zmiany niższego szczebla, tj. podniesienie do rangi rodzajów wcześniejszych podrodzajów. Przede wszystkim jednak doprowadziła do przegrupowania całego plemienia, uwzględniającego aspekty filogenetyczne. W efekcie powstał oryginalny podział plemienia na kłady i zrezygnowano z wyróżniania podplemienia Thyretina, które okazało się być jednostką parafiletyczną.

Oceniając przedstawione osiągnięcie naukowe, chcę podkreślić:

- rozmach przedsięwzięcia, tj. szeroki zakres prowadzonych prac badawczych, dogłębność analiz, ogrom zgromadzonego materiału i uzyskanych danych – te cechy wskazują na rzetelność badacza i wiarygodność rezultatów;
- etapowy charakter osiągnięcia naukowego, tzn. stopniowe budowanie i udostępnianie wiedzy o badanej grupie; taki rozkład w czasie odzwierciedla naturalny tok poznania naukowego i sprzyja rozwojowi zainteresowania grupą; taki sposób podejścia pokazuje także, że autor nie boi się zmian, w tym także rewizji własnych poglądów, co wskazuje na zdrowy krytycyzm i dojrzałość badawczą;
- doskonałe łączenie przez habilitanta tradycyjnej metodyki badawczej, opartej głównie na morfologii, z nowoczesnymi metodami molekularnymi, niezbędnymi dzisiaj do złożonych opracowań filogenetycznych i taksonomicznych; fakt, że dr Łukasz Przybyłowicz biegle porusza się w obu obszarach, skutkuje przekonującymi morfogenetycznymi rozwiązaniami problemów taksonomicznych i coraz bardziej spójną, ewolucyjną wizją grupy;
- umiejętność przygotowania opracowań całościowych, syntetycznych, będąca jednym z najistotniejszych przejawów dojrzałości naukowej badacza;
- opublikowanie wyników badań w dobrze odbieranych i wysoko notowanych czasopismach oraz w serii wydawniczej renomowanego wydawnictwa naukowego – sam ten fakt dodatkowo potwierdza wysoką wartość merytoryczną opracowań.

Podsumowując, przedłożone osiągnięcie oceniam wysoko. Nie mam wątpliwości, że jest i będzie wykorzystywane przez innych specjalistów, stanie się, a właściwie już jest podstawowym punktem odniesienia, czymś w rodzaju standardu w badanej grupie. Wyrzuci także istotny wpływ na rozwój tej dziedziny badań, bowiem dla innych lepidopterologów stanie się z pewnością inspiracją do podjęcia kolejnych problemów badawczych.

Ocena pozostałego dorobku naukowego i aktywności naukowej

Pozostały dorobek naukowy dr. Łukasza Przybyłowicza obejmuje 39 publikacji, z których 25 ukazało się po uzyskaniu stopnia doktora. Wśród nich przeważają artykuły w czasopiśmie, są jednak także rozdziały w pracach zbiorowych. Warto zwrócić uwagę na stosunkowo długą listę piętnastu zagranicznych, międzynarodowych czasopiśmie, w których ukazały się te artykuły, w tym tak uznanych jak *Ecology and Evolution*, *Journal of Zoological Systematics and Evolutionary Research*, *Ecological Engineering*, *Zootaxa* czy *Journal of Insect Science*, ale także wysoce specjalistycznych, jak *Nota Lepidopterologica* czy *Atropos*. Wskazuje to na cenną umiejętność publikowania w czasopiśmie o różnych wymaganiach i zróżnicowanym kręgu odbiorców.

Około połowa tych prac dotyczy niedźwiedziówek Arctiinae, w których habilitant się specjalizuje, a dalsze 40% prac dotyczy innych rodzin motyli, m.in. z nadrodziny Papilionoidea i Hesperioidea. Dodatkowo błonkówki złotoltkowate (Chrysididae), wojsiłki bugarowate (Bittacidae) oraz mszyce (Aphidoidea) są przedmiotem niewielkiej liczby prac. Zwraca uwagę dość szeroki taksonomiczny zakres zainteresowań habilitanta, z jedną wiodącą rodziną. Dr Łukasz Przybyłowicz nie ogranicza się więc do wąskiej specjalizacji, lecz z powodzeniem podejmuje tematykę z zakresu wielu taksonów w obrębie motyli. Wskazuje to na jego dobrą orientację w odmiennej problematyce grup taksonomicznych o różnej specyfice. To jedna z cech wszechstronnego badacza.

Horyzonty badawcze dr. Łukasza Przybyłowicza są szerokie także w aspekcie terytorialnym i biogeograficznym, jego badania dotyczyły bowiem czterech kontynentów i licznych krajów, od strefy umiarkowanej po paleo- i neotropiki. Kompetencja habilitanta w tym zakresie nie tylko znalazła wyraz w postaci publikacji współautorskich z wieloma specjalistami z innych krajów czy w pełnieniu funkcji koordynatora podrodziny Arctiinae w programie „Fauna Europaea”, ale także zaowocowała niedawnym przyznaniem grantu NCN dotyczącego Madagaskaru. Wpłynęła też z pewnością na powierzenie dr. Przybyłowiczowi funkcji redaktora naczelnego czasopiśmie z listy JCR – *Oriental Insects*.

Problematyka prac dr. Łukasza Przybyłowicza jest skoncentrowana wokół kwestii taksonomicznych i faunistyczno-zoogeograficznych. Przy czym w ostatniej dekadzie dominuje taksonomia: habilitant ma tu na swoim koncie m.in. opisy nowych gatunków i rewizje rodzajów,

zwieńczone syntetycznymi ujęciami taksonów różnego szczebla. Dla wyjaśnienia pokrewieństw i drogi ewolucji taksonów z równym powodzeniem wykorzystuje analizy morfologiczne, jak i zaawansowane techniki molekularne. Przy pomocy tych drugich weryfikuje – niekiedy znacząco – rezultaty tych pierwszych. Natomiast w problematyce faunistyczno-zoogeograficznej, dr Przybyłowicz pracuje już na poziomie krajów czy największych jednostek zoogeograficznych. Jak wskazuje tematyka właśnie otwartego projektu madagaskarskiego, włącza do tej problematyki także aspekty dynamiczne – kolonizacji i rekolonizacji wyspy i kontynentu. Dr Łukasz Przybyłowicz brał także udział w badaniach z zakresu ekologii, zwłaszcza zróżnicowania czasowego i przestrzennego zgrupowań motyli i jego uwarunkowań.

W działalności naukowej dr. Łukasza Przybyłowicza uwagę zwraca także szeroko ujęty aspekt ochrony przyrody, od jej biologicznego podłoża poprzez występowanie gatunków obcych po metodykę monitoringu i ocenę stanu zachowania gatunków motyli w ekspertyzach dla Komisji Europejskiej. Kwestie metodyczne znalazły się także w pracy z zakresu entomologii stosowanej.

Rozległy zakres tematyczny prac w połączeniu ze zróżnicowaną metodyką badawczą, w tym także własnego pomysłu, znamionują doświadczonego, wszechstronnego naukowca o bogatym warsztacie badawczym.

W bazie Web of Science Core Collection (obejmującej czasopisma z listy Journal Citation Reports) znajduje się 13 publikacji dr. Łukasza Przybyłowicza, wszystkie z okresu po uzyskaniu stopnia doktora. Dziewięć z nich nie wchodzi w skład ocenianego powyżej habilitacyjnego osiągnięcia naukowego. Łączny IF dla trzynastu publikacji wynosi 24,591, Indeks Hirscha 4, liczba cytowań 46, w tym 41 bez autocytowań (Web of Science, dostęp 02.08.2019), a liczba punktów MNiSW osiągnęła wartość 395. Dla dziewięciu publikacji poza habilitacyjnym osiągnięciem naukowym łączny IF wynosi 15,941, Indeks Hirscha 3, liczba cytowań 40, w tym 36 bez autocytowań (Web of Science, dostęp 02.08.2019), a liczba punktów MNiSW 245. Średnie czy dość niskie wartości tych parametrów nie oddają jednak wysokiej naukowej wartości prac habilitanta ani ich istotności z punktu widzenia kształtowania wiedzy w dalszej perspektywie czasowej. W dużej mierze są one po prostu efektem taksonomicznego charakteru tych prac, dotyczących stosunkowo wąskiej grupy owadów, badanej przez grono nielicznych specjalistów. Dodatkowo na te wartości wpływ ma fakt, że większość tych prac opublikowana została w ostatnich kilku latach; przy stosunkowo wolnym postępie prac taksonomicznych, wymagającym olbrzymich nakładów czasowych, prace Łukasza Przybyłowicza nie miały jeszcze szansy na częstsze cytowanie w innych publikacjach. Z całą natomiast pewnością będą one przywoływane w opracowaniach badawczych jeszcze przez wiele lat, jak to zazwyczaj bywa w przypadku „nieprzedawniających się” syntetycznych opracowań taksonomicznych. Trzeba w tym kontekście także podkreślić znaczną intensyfikację działalności badawczej i aktywności publikacyjnej habilitanta w ostatnich latach.

Warto jeszcze wspomnieć, że w przypadku wzięcia pod uwagę wszystkich baz danych objętych przez Web of Science All Databases, liczba uwzględnionych oryginalnych publikacji naukowych wynosi 38, z których większość (30) opublikowano w języku angielskim. Indeks Hirscha dla tej poszerzonej wersji wynosi 5, liczba cytowań 97, w tym 84 bez autocytowań.

Wśród innych aspektów aktywności naukowej dr. Łukasza Przybyłowicza należy zwrócić uwagę na:

- udział, w charakterze wykonawcy, w grantie międzynarodowym Czeskiej Akademii Nauk,
- realizację, w charakterze kierownika projektu, trzech grantów krajowych MNiSW oraz NCN,
- wygłoszenie dziewięciu referatów na międzynarodowych konferencjach, sesjach i warsztatach,
- wygłoszenie dziewięciu referatów i zaprezentowanie jednego posteru na siedmiu krajowych konferencjach, sympozjach i sesjach naukowych,
- przygotowanie sześciu ekspertyz naukowych, w tym jednej dla zagranicznej instytucji naukowej oraz dwóch na poziomie krajowym, przeznaczonych dla Komisji Europejskiej,
- przygotowanie czterdziestu ośmiu recenzji publikacji naukowych, w tym dwudziestu dwóch dla międzynarodowych czasopism z listy JCR.

Podsumowując, pozostały dorobek naukowy dr. Łukasza Przybyłowicza oceniam jako wartościowy i wystarczający dla przyznania stopnia naukowego doktora habilitowanego, a jego aktywność naukową za intensywną, wielopłaszczyznową, bogatą merytorycznie i skuteczną.

Ocena działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej oraz aktywności międzynarodowej

Działalność dydaktyczna

W działalności dydaktycznej dr. Łukasza Przybyłowicza brak jest zajęć kursowych prowadzonych na uczelniach, jednak i bez nich godny podkreślenia jest szeroki wachlarz aktywności dydaktycznych i edukacyjno-popularyzatorskich o wyraźnie autorskim, oryginalnym charakterze. Habilitant bowiem:

- przygotował i przedstawił cztery wykłady i prelekcje dla różnych grup wiekowych, od uczniów szkół podstawowych i gimnazjów poprzez studentów po doktorantów;
- poprowadził dwa warsztaty podczas Nocy Biologów i Festiwalu Nauki, a także przyrodniczo-edukacyjne warsztaty dla nauczycieli;
- był opiekunem praktyk studenckich;

- jest autorem (tekstu i zdjęć) dwóch książek – atlasów popularyzujących wiedzę o owadach Polski;
- wziął udział w popularyzatorskich audycjach radiowych, dotyczących motyli Polski i ekspedycji naukowych do Ameryki Południowej i Afryki;
- wziął także udział w realizacji dwóch filmów przyrodniczych, na podkreślenie zasługuje tu rola eksperta i głównego narratora w zagranicznym filmie opisującym specyfikę badań lepidopterologicznych, zrealizowanym w serii Misja Eksplorera dla kanału Canal+ Discovery.

Spektrum aktywności edukacyjnych, szerokie pod względem metodycznym i środków wyrazu, obejmujące prezentacje i aktywizacje, książkę, audycję i film, wskazuje na popularyzatorskie inklinacje i wyraźne zacięcie dydaktyczne habilitanta.

Aktywność międzynarodowa

Intensywną i bardzo różnorodną aktywność międzynarodową i zagraniczną aktywność badawczą dr. Łukasza Przybyłowicza oceniam wysoko. Podstawę do tego stanowią:

- bardzo rozwinięta współpraca z kilkunastoma specjalistami z różnych krajów, m.in. z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Belgii, Szwecji, Czech, Malty, Brazylii, Korei, w tym udział we wspólnych przedsięwzięciach i projektach badawczych, łącznie z kierowaniem takimi aktywnościami; przyniósł on konkretne owoce w postaci trzynastu publikacji przygotowanych w międzynarodowym współautorstwie;
- wizyty badawczo-stażowe w trzech wiodących w swojej dziedzinie ośrodkach naukowych, Natural History Museum w Londynie, Royal Museum for Central Africa w Tervuren, w Belgii oraz w Muséum national d'Histoire naturelle w Paryżu; także wizyty studyjne, służące weryfikacji materiału, w kilku innych europejskich muzeach, m.in. w Berlinie, Kopenhadze, Wiedniu i Sztokholmie;
- pełnienie funkcji koordynatora podrodziny Arctiinae (tj. eksperta odpowiedzialnego za przygotowanie danych taksonomicznych i faunistycznych) w europejskim programie „Fauna Europaea” (od 2009 roku);
- czynne uczestnictwo, w większości z referatem, w dziesięciu międzynarodowych konferencjach, sesjach tematycznych i warsztatach naukowych, jedno z tych spotkań – First African Lepidoptera Network Meeting, z udziałem trzydziestu dwóch uczestników z dziewięciu krajów – zorganizowane zostało przez habilitanta;
- 22 recenzje dla czasopism międzynarodowych z listy Journal Citation Reports, w tym tak renomowanych, jak np. PlosOne czy Biological Journal of the Linnean Society;

- sprawowanie funkcji redaktora naczelnego *Oriental Insects* – czasopisma z listy Journal Citation Reports;
- ekspedycje badawcze do Ameryki Południowej i Afryki, m.in. Ugandy, Namibii i RPA.

Przytoczone wyżej aspekty działalności dr. Łukasza Przybyłowicza świadczą także o dużym międzynarodowym uznaniu, w szeregu przypadków stawiając go w roli eksperta.

Aktywność krajowa

Dr Łukasz Przybyłowicz był również aktywny w kraju. Współpracując z badaczami profesjonalistami i amatorami, był jednym z animatorów ruchu lepidopterologicznego w kraju. Aktywnie uczestniczył w dwóch sieciach badawczych poświęconych bioróżnorodności Polski, „Mapie Bioróżnorodności Polski w światowym systemie integracji danych o różnorodności biologicznej” oraz „Krajowej Sieci Informacji o Bioróżnorodności (KSIB)”. Wziął czynny udział w ośmiu krajowych konferencjach i był organizatorem trzech sympozjów Sekcji Lepidopterologicznej Polskiego Towarzystwa Entomologicznego w latach 2016-2018. Przygotował 26 recenzji artykułów dla wydawanych w Polsce czasopism naukowych. Na swoim koncie ma także pięć ekspertyz krajowych, wyraźnie skoncentrowanych na problematyce ochrony przyrody. Spośród nich na szczególne odnotowanie zasługują ekspertyzy ogólnokrajowe – reprezentujące Polskę wobec międzynarodowej wspólnoty opracowania raportów dla Komisji Europejskiej. Dotyczyły one stanu zachowania dwunastu gatunków motyli w regionie biogeograficznym kontynentalnym, w ramach projektu „Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000”. Spektrum bogatej aktywności krajowej dopełnia członkostwo w Radzie Naukowej ISEZ PAN w latach 2009-2010.

Wniosek końcowy

Na dojrzałość i samodzielność naukową dr. Łukasza Przybyłowicza wskazują:

- przeważający stopień własnego wkładu w całokształt dorobku i dominująca inicjatywa publikacyjna,
- podejmowana zróżnicowana problematyka badawcza i liczne własne pomysły badawcze,
- szeroki warsztat badawczy, rozwijany i doskonalony, w tym umiejętność syntezy i rewizji wiedzy, przeprowadzanej w oparciu o nowoczesne narzędzia badawcze,
- badania realizowane w skali światowej,
- intensywna aktywność i współpraca międzynarodowa, także międzynarodowe uznanie.

Dogłębnie ujęte osiągnięcie naukowe oraz zwarty, wartościowy dorobek naukowy znamionują badacza doświadczonego, konsekwentnego, stopniowo pogłębiającego istniejącą wiedzę i zmiernego do ujęć syntetycznych, stanowiących wysoce pożądane podsumowanie i punkt wyjścia do dalszych badań. Na podkreślenie zasługuje pozycja dr. Łukasza Przybyłowicza jako wiodącego autorytetu krajowego i jednego z autorytetów międzynarodowych w zakresie realizowanej specjalności. Działalność dydaktyczna i popularyzatorska dr. Łukasza Przybyłowicza, jego bardzo rozwinięta umiejętność współpracy międzynarodowej oraz aktywność krajowa także osiągnęły poziom charakteryzujący pełnego inicjatywy, samodzielnego pracownika naukowego.

Osiągnięcie naukowe i dorobek naukowy dr. Łukasza Przybyłowicza stanowią, w mojej opinii, istotny wkład w rozwój wiedzy i nauk biologicznych. Oceniam je jako spełniające wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego w *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego*. W związku z tym wnoszę o nadanie doktorowi Łukaszowi Przybyłowiczowi stopnia doktora habilitowanego.

dr hab. Rafał Bernard, prof. UAM